

УДК 796.323.2:796.015.2+796.012.572.22

Розробка та використання програми тренувань передачі м'яча «слабкою» рукою для баскетболістів етапу попередньої базової підготовки

Гребінка Г. Я., Корягін В. М.

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація

На початкових етапах багаторічної підготовки спортивний результат визначається досконалістю базових технічних рухів та дій. Будь-який технічний прийом будується на основі старих координаційних зв'язків із знайомих спортсмену рухових елементів. У зв'язку з цим, у баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки необхідно цілеспрямовано розвивати технічні якості, через те, що змагальна боротьба передбачає швидко і своєчасно оцінювати ігрову ситуацію, миттєво реагувати і вміти реалізувати прийняті рішення. Шляхом реалізації технічних дій в ігровій діяльності, баскетболісти можуть досягати значної переваги над суперником.

Мета. Визначити зміни показників передачі м'яча «слабкою» рукою баскетболістів 10–12 років під впливом занять експериментальної програми.

Матеріал і методи. В експерименті взяли участь баскетболісти Львівської обласної дитячо-юнацької спортивної школи етапу попередньої базової підготовки віку 10–12 років (60 спортсменів), які були поділені на дві групи: експериментальну групу та контрольну (по 30 баскетболістів у кожній). Для вирішення поставлених завдань були використані наступні методи: теоретичний аналіз наукової та навчально-методичної літератури; педагогічне тестування; педагогічний експеримент; методи математико-статистичної обробки даних.

Результати. Показники в експериментальній групі (ЕГ) за результатами 3-місячної програми тренувань передачі м'яча однією рукою («слабкою») у баскетболістів 10–12 років значно покращились. У баскетболістів 10 років результативність передачі м'яча підвищилась на 24,4%. Результат до експерименту становив 8,6 раз, після – 10,7. Темп приросту склав 2,1, при $p < 0,05$. Баскетболісти 11 років покращили результативність передач на 20%, до експерименту їх показник був 11,5, після – 13,8. Приріст склав 2,3 рази, при $p < 0,05$. Спортсмени 12 років покращили свою результативність на 15,8%, до експерименту показник становив 15,1 за кількістю передач, після експерименту – 17,5. Приріст становив 2,4 рази при $p < 0,05$. Як показало дослідження, баскетболісти контрольної групи (КГ), яка не займалась за експериментальною програмою, а виконання передач відбувалось правою і лівою рукою, також покращили свої показники у виконанні передачі м'яча однією рукою («слабкою»), але не суттєво. Баскетболісти 10 років покращили результат на 3,4%. До експерименту показник передачі м'яча становив 8,8 раз за 30 с роботи, після експерименту – 9,1. Приріст склав 0,3, при $p > 0,05$. У спортсменів 11 років результат зріс на 4%, приріст склав 0,5 рази. Показник до експерименту становив 11,7 за кількістю передач, після експерименту – 12,2, при $p > 0,05$. Баскетболісти 12 років покращили показник на 4,6%. До експерименту кількість передач дорівнювала 15,2, після експерименту – 15,9 раз. Приріст становить 0,7, при $p > 0,05$.

Висновки. Впровадження експериментальної програми дало змогу покращити показники техніки передачі м'яча баскетболістів 10–12 років. Контроль технічної підготовленості на міжгруповому рівні показує ($p < 0,05$), що баскетболісти експериментальної групи переважають у техніці передачі м'яча однією рукою («слабкою») в межах 12,5–24,4%, порівняно з відповідними підгрупами контрольної групи – 3,4–5,2%.

Ключові слова: баскетболісти; технічна підготовка; передачі; багаторічний процес; тренувальний процес; підготовленість.

Abstract

Development and use of the training programme of passing the ball with the 'weak' hand for basketball players of the stage of preliminary basic training

H. Hrebinka, V. Koryahin

At the initial stages of long-term training, the sports result is determined by the perfection of basic technical movements and actions. Any technical movement is built on the basis of old coordination relationships from movement elements familiar to the athlete. In this regard, basketball players at the stage of preliminary basic training need to purposefully develop technical skills, due to the fact that competitive wrestling requires a quick and timely assessment of the game situation, instant reaction and the ability to implement the decisions made. By implementing technical actions in the game, basketball players can achieve a significant advantage over the opponent.

Purpose. The aim of the research is to determine changes in indicators of ball passing by 'weak' hand of basketball players of 10-12 years old under the influence of classes of the experimental programme.

Material and Methods. The research included several stages. Basketball players of the Lviv Regional Children's and Youth Sports School of the first stage of basic training aged 10-12 (60 athletes) participated in the experiment, who were divided into two groups: an experimental group and a control group (30 basketball players each). The following methods were used to solve the tasks: theoretical analysis of scientific and educational literature; pedagogical testing; pedagogical experiment; methods of mathematical and statistical data processing.

Results. Indicators in the experimental group (EG) as a result of a 3-month training program for passing the ball with one hand ("weak") in basketball players aged 10-12 years improved significantly. Rate of increase In basketball players of 10 years, the effectiveness of passing the ball increased by 24.4%. The result before the experiment was 8.6 times, after - 10.7. The growth rate was 2.1, with $p < 0.05$. 11-year-old basketball players improved the effectiveness of passes by 20%, before the experiment their rate was 11.5, after - 13.8. Increase by 2.3 times, at $p < 0.05$. 12-year-old athletes improved their performance by 15.8%, before the experiment the indicator was 15.1 in number of passes, after the experiment - 17.5. The increase was 2.4 at $p < 0.05$. The study showed that basketball players in the control group (CG), which did not participate in the experimental programme and performed passes with both right and left hands, also improved their performance in passing the ball with one hand ('weak'), but not significantly. Basketball players aged 10 improved their score by 3.4%. Before the experiment, the ball passing rate was 8.8 times per 30 seconds of work, after the experiment - 9.1. The increase was 0.3, at $p > 0.05$. In sportsmen of 11 years old the result increased by 4%, the increase was 0.5 times. The indicator before the experiment was 11.7 in terms of the number of passes, after the experiment - 12.2, at $p > 0.05$. Basketball players aged 12 improved their performance by 4.6%. Before the experiment, the number of passes was 15.2, after the experiment - 15.9 times. The increase is 0.7, at $p > 0.05$.

Conclusions. Implementation of the experimental programme allowed to improve indicators of ball passing technique of basketball players of 10-12 years old. The control of technical fitness at the intergroup level shows ($p < 0.05$) that basketball players of the experimental group prevail in the technique of passing the ball with one hand ('weak') within 12.5-24.4%, in comparison with the corresponding subgroups of the control group - 3.4-5.2%.

Keywords: basketball players; technical training; transfers; multi-year process; training process; preparedness.

Вступ

Довготривалий процес навчання та тренування може бути успішно здійснений, якщо враховувати конкретні вікові особливості розвитку спортсмена, рівень підготовленості, особливості розвитку фізичних якостей та формування технічних навичок, умінь та інші фактори (Корягин, 2014; Мітова & Онищенко, 2016; Платонов, 2021; Сюй, 2024; Чжан & Безмилов, 2024). Висока вимогливість до рівня спортивних досягнень зумовила необхідність розвитку та глибокого наукового обґрунтування системи багаторічного тренування.

Ряд фахівців стверджують, що розвиток технічних здібностей на етапі попередньої базової підготовки необхідний для створення бази наступних етапів спортивного удосконалення, що зростання спортивних результатів потребує балансу у поєднанні з фізичною та технічною підготовленістю, гнучкістю та раціональністю поєднань обсягу та інтенсивності навантажень (Гребінка, 2023; Корягин, 2014; Маслова, 2010; Платонов, 2013; Мітова, 2021). Рівень досконалості різних сторін підготовленості спортсмена у процесі багаторічного тренування не проявляється ізольовано від інших (Сушко, 2018; Pérez-Tolendano et al., 2019). Прояв рухових якостей взаємопов'язаний з технічною майстерністю, у свою чергу, технічна підготовленість багато в чому залежить від швидкості, сили, спритності та інших фізичних якостей (Koryahin, & Hrebinka, 2022; Мітова, 2021; Мітова, & Онищенко, 2016; Нестеренко, 2013). Важливим є забезпечення взаємозв'язку планування, тренування та контролю на всіх етапах удосконалення (Платонов, 2021; Поплавський, 2004; Остапенко, Долгова, & Стасюк, 2023; Чжан, & Безмилов, 2024).

Загалом у працях фахівців значна увага приділена технічній підготовці спортсменів. Аналіз літературних джерел свідчить, що питання технічної підготовки баскетболістів залишається одним із найактуальніших у су-

часній командній спортивній підготовці дітей та юнаків (Артеменко, 2011; Корягин, 2014; Koryahin, & Hrebinka, 2022; Маслова, 2010; Мітова, 2021; Нестеренко, 2013).

Етап попередньої базової підготовки також має свої особливості. На етапі попередньої базової підготовки формуються основні елементи техніки. Передача м'яча – це базовий елемент технічної майстерності, який є основою для подальшого оволодіння широким колом технічних прийомів. Дослідження змісту технічної підготовки дозволяє підібрати ефективні тренувальні прийоми на суворо науковій основі і в поєднанні з віковими особливостями розвитку спортсмена, також попередити проблему форсування навчально-тренувального процесу. Успішне вирішення завдань спортивного тренування суттєво залежить від правильної організації та методики контролю за рівнем технічної майстерності (Koryahin & Hrebinka, 2022; Нестеренко, 2013).

Удосконалення технології спортивного тренування на основі подальшого розвитку методичних принципів періодизації тренування з врахуванням загальних закономірностей становлення технічної майстерності та індивідуальних якостей баскетболістів є важливим на етапі попередньої базової підготовки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами. Робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи ЛДУФК ім. Івана Боберського на 2021-2025 рр. теми «Удосконалення системи підготовки кваліфікованих спортсменів в ігрових видах спорту на різних етапах багаторічного удосконалення (№ державної реєстрації 0122U001576.).

Мета дослідження: визначити зміни показників передачі м'яча баскетболістів 10–12 років під впливом занять експериментальної програми.

Завдання дослідження:

1. Узагальнити теоретико-методичні аспекти технічної підготовки баскетболістів відповідно до сучасних умов

розвитку гри.

2. Визначити рівень технічної підготовленості баскетболістів 10–12 років.

3. Визначити вплив експериментальної програми на показники передачі м'яча однією рукою баскетболістів 10–12 років.

Матеріал і методи

Дослідження проводилось протягом 2022–2023 років і включало декілька етапів. В експерименті взяли участь баскетболісти Львівської обласної дитячо-юнацької спортивної школи етапу попередньої базової підготовки віку 10–12 років (60 спортсменів), які були поділені на дві групи: експериментальну групу (30 баскетболістів: 10 осіб – баскетболісти 10 років, 10 осіб – баскетболісти 11 років, 10 осіб – баскетболісти 12 років) та контрольну (30 чоловік: 10 осіб – баскетболісти 10 років, 10 осіб – баскетболісти 11 років та 10 осіб – баскетболісти 12 років). Перший етап проходив з вересня по травень 2021-2022 рр. і включав у себе огляд літературних джерел з проблеми дослідження. Разом з оглядом літературних джерел було проведено педагогічне тестування щодо визначення рівня технічної підготовленості баскетболістів 10–12 років: комбінована вправа; кидки з різних точок із 40; штрафні кидки з 30; передача м'яча сильною, слабою рукою, обома руками від грудей. Другий етап включав власне педагогічний експеримент, який проходив згідно підготовленої програми протягом вересня-листопада 2023 р: проведення навчально-тренувальних занять з баскетболістами етапу попередньої базової підготовки 10–12 років, згідно експериментальної методики; визначення динаміки технічної підготовленості баскетболістів КГ та ЕГ протягом експерименту. На заключному етапі було проведено порівняльний аналіз результатів дослідження у відповідності до поставлених завдань. На їх основі зроблено висновки.

У педагогічному тестуванні застосовано контрольні вправи та тести, які рекомендовані фахівцями баскетболу (Корягин, 2014; Мітова, 2021; Поплавський, 2020), а також навчальною програмою з баскетболу (Поплавський et al., 2019). Оцінювання показників технічної підготовленості здійснювалось за трьома рівнями: «відмінно», «добре» та «задовільно».

Були вибрані чинник для педагогічного експерименту, а саме: підвищення рівня виконання передачі м'яча «слабкою» рукою. Підбір засобів та методів тренування проводився з урахуванням рекомендацій, представлених

у науковій та методичній літературі стосовно підготовки спортсменів-баскетболістів (Корягин, 2014; Мітова, & Онищенко, 2016; Поплавський et al., 2019).

Педагогічний експеримент проводився на базі Львівського комунального закладу Львівської обласної ради «Львівської обласної дитячо-юнацької спортивної школи» м. Львова. До порівняльного педагогічного експерименту було залучено 60 баскетболістів 10–12 років етапу попередньої базової підготовки.

У педагогічному експерименті з удосконалення технічної підготовки ми розглянули завдання виявити ефективність програми цілеспрямованого тренування передачі м'яча «слабкою» рукою баскетболістами 10–12 років (табл. 1).

Експериментальна програма удосконалення техніки передачі м'яча однією рукою («слабкою») для баскетболістів етапу попередньої базової підготовки тривала 12 тижнів. Експериментальна та контрольна групи тренувались 4 рази на тиждень. Тривалість навчально-тренувального заняття для обох груп становила 90 хвилин. Дві групи спортсменів, які взяли участь в експерименті, планували один сумарний час для технічної підготовки. Однак внутрішній час та використання засобів був різний.

Спортсмени ЕГ 10–12 років виконували комплекс вправ у підготовчій частині заняття, який включав передачі м'яча в парах, в трійках (на місці і в русі). Важливою умовою було виконання передачі тільки «слабкою» рукою. Залежно від віку баскетболістів та року навчання, варіювалась відстань між партнерами під час виконання передач. Акцентувалась увага на точності та швидкості виконання передач.

КГ група баскетболістів віку 10–12 років тренувалася згідно з планом навчально-тренувального процесу. Програма тренувань також включала передачі м'яча біля стіни, в парах, в трійках (на місці і в русі), але виконання передач відбувалось правою і лівою рукою. Час виконання вправ передачі м'яча був однаковий для обох груп, становив 20–25 хв. Після виконання кожної вправи надавався час для відновлення та пояснення техніки виконання наступної – 1 хв.

Перед початком експерименту з технічної підготовки й після його закінчення, було проведено тестування передачі м'яча в стіну однією рукою від плеча. Спортсмен сто-

Таблиця 1. Програма тренувань передачі м'яча «слабкою» рукою

№	Вправи	Час, хв	Організаційно-методичні вказівки
1.	Передача м'яча в парах на місці: – від плеча – об підлогу – за спину – збоку	2 2 2 2	Відстань між партнерами 2-4 м
2.	Передача м'яча в парах на місці, двома м'ячами: – від плеча – один партнер від плеча, другий об підлогу	2 2	Відстань між партнерами 2-4 м
3.	Передача м'яча в парах, переміщаючись приставним кроком: – двома м'ячами від плеча – двома м'ячами об підлогу	2 2	Відстань між партнерами 2-4 м
4.	Передача м'яча в трійках: – від плеча на місці – від плеча в русі	2 2	Відстань між партнерами 2-4 м

яв за 2 м від стіни, виконання передач відбувалось «слабкою» рукою. Фіксувалась кількість передач, виконаних за 30 с роботи.

Результати дослідження та їх обговорення

Проведене дослідження показало найбільш слабку сторону технічної підготовленості баскетболістів, а саме, передача м'яча однією рукою («слабкою»), яка знаходиться на «задовільному» рівні (табл. 2).

Визначення технічного показника, а саме передача м'яча в стіну «сильною» і «слабкою» рукою, дозволило нам встановити, що кількість передач «сильною» майже вдвічі перевищує кількість передач «слабкою» рукою, які виконують баскетболісти на етапі попередньої базової підготовки.

Звичай, у баскетболістів передача «слабкою» рукою (лівою для правши чи правою для лівши (шुльги)) значно гірша. Ця обставина, безперечно, позначається на тому факті, що баскетболісти гірше володіють прийомами техніки гри «слабшою» рукою. Звичайно, не можна вважати, що якщо рівень передачі «слабкою» рукою доведений до рівня передачі «сильною», то баскетболіст почне одразу добре і водити, і передавати м'яч. Але, безумовно, що при паралельному режимі роботи над силою та технікою це

дасть позитивний ефект.

За результатами проведеного педагогічного експерименту та впровадження програми удосконалення передачі м'яча «слабкою» рукою баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки, було проведено контроль передачі м'яча в стіну «слабкою» рукою, під час якого з'ясовано ефективність її реалізації у баскетболістів 10–12 років (табл. 3).

Як показали дослідження, баскетболісти контрольної групи (КГ), яка не займалась за експериментальною програмою, і виконання передач відбувалось правою і лівою рукою, незначно покращили свої показники:

– спортсмени 10 років покращили результат на 3,4%, до експерименту показник передачі м'яча становив 8,8 раз за 30 с роботи, після експерименту – 9,1; приріст склав 0,3, при $p > 0,05$;

– у баскетболісти 11 років результат зріс на 4%, показник до експерименту становив 11,7 за кількістю передач, після експерименту – 12,2; приріст склав 0,5 раз, при $p > 0,05$;

– у баскетболісти 12 років – показник покращився на 4,6%, до експерименту кількість передач дорівнювала 15,2, після експерименту – 15,9 раз; приріст становить 0,7, при $p > 0,05$;

Показники в експериментальній групі (ЕГ) за результатами 3-місячної програми тренувань передачі м'яча од-

Таблиця 2. Показники технічної підготовленості баскетболістів 10-12 років

Показники		10	11	12	Роки, достовірність різниці
Вік, роки					
Комбінована вправа, с		28,9±0,6* 0,752**	25±0,55* 0,721**	21,05±0,6* 0,812**	10-11>0,05 11-12>0,05
Кидки з різних точок із 40, кількість, влучень		-	5,4±1,39* 3,78**	8,8±1,5* 3,49**	10-11>0,05 11-12>0,05
Штрафні кидки з 30, кількість влучень		6,1±1,19* 2,92**	7,56±1,1* 3,11**	10,9±1,05* 2,89**	10-11>0,05 11-12>0,05
Передача м'яча в стіну, кількість разів:	сильною рукою	15,6±1,04* 3,3**	19,1±1,05* 3,13**	19,8±1,06* 3,04**	10-11<0,05 11-12>0,05
	слабкою рукою	8,8±1,14* 2,96**	11,7±1,12* 3,39**	15,2±1,04* 2,95**	10-11<0,05 11-12<0,05
	обома руками від грудей	14,1±1,3* 2,87**	16,7±1,6* 3,5**	18,7±1,06* 3,11**	10-11<0,05 11-12>0,05

Примітки: * – середня величина та похибка середньої величини ($x \pm m$); ** – стандартне відхилення від середньої величини (s).

Таблиця 3. Результати порівняльної оцінки передачі м'яча в стіну «слабкою» рукою баскетболістів 10-12 років контрольної та експериментальної груп

група	КГ					
вік	10 років (n=10)		11 років (n=10)		12 років (n=10)	
Час тестування	до експерименту	після експерименту	до експерименту	після експерименту	до експерименту	після експерименту
$x \pm m$	8,8±1,14*	9,1±1,15*	11,7±1,12*	12,2±1,23*	15,2±1,04*	15,9±1,24*
s	2,96**	2,89**	3,39**	3,41**	2,95**	2,87**
p	>0,05		>0,05		>0,05	
група	ЕГ					
вік	10 років (n=10)		11 років (n=10)		12 років (n=10)	
Час тестування	до експерименту	після експерименту	до експерименту	після експерименту	до експерименту	після експерименту
$x \pm m$	8,6±1,24*	10,7±1,16*	11,5±1,22*	13,8±1,32*	15,1±1,14*	17,5±1,4*
s	2,89**	2,99**	3,42**	3,37**	2,96**	2,97**
p	<0,05		<0,05		p<0,05	

Примітки: * – середня величина та похибка середньої величини ($x \pm m$); ** – стандартне відхилення від середньої величини (s).

нією рукою («слабкою») у баскетболістів 10-12 років значно покращились:

– темп приросту у баскетболістів 10 років склав 2,1, як бачимо, результат 8,6 до експерименту і 10,7 раз після експерименту; результативність збільшилась на 24,4%, при $p < 0,05$;

– баскетболісти 11 років покращили результативність передачі на 20%, до експерименту їх показник був 11,5, після – 13,8; приріст склав 2,3, при $p < 0,05$;

– у баскетболістів 12 років результат покращився на 15,8%, – до експерименту їх показник був 15,1, після експерименту – 17,5; приріст склав 2,4, при $p < 0,05$.

Все це свідчить про те, що у навчальній програмі з баскетболу необхідно більш детально розподіляти час на технічну підготовку, структурувати вид підготовки, тобто, передбачати час на ті чи інші елементи підготовки.

Висновки

1. Теоретичний аналіз наукової та навчально-методичної літератури зумовили прийти до висновку, що на

початкових етапах багаторічної підготовки спортивний результат визначається досконалістю базових рухів та дій. Будь-який технічний прийом будується на основі старих координаційних зв'язків із знайомих спортсмену рухових елементів.

2. Впровадження експериментальної програми нам показало ($p < 0,05$), що баскетболісти 10–12 років експериментальної групи переважають у техніці передачі м'яча однією рукою («слабкою») в межах 15,8–24,4%, порівняно з баскетболістами контрольної групи – 3,4–4,6%.

3. Експериментально доведено, що авторська програма технічної підготовленості баскетболістів, є ефективною і може використовуватися у навчально-тренувальному процесі баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки.

Перспективи подальших досліджень передбачають вивчення ефективності наукових методів технічної підготовки баскетболістів на інших етапах підготовки у баскетболі.

Список літератури

Артеменко, Т.Г. (2011). Критерії оцінки технічної та ігрової підготовленості юних баскетболістів. Теорія та методика фізичного виховання, 9, 39–42.

Гребінка, Г. (2023). Показники висоти вистрибування баскетболістів віком 10-14 років. *Спортивні ігри*, 3(29), 16–23. <https://doi.org/10.15391/si.2023-3.02>

Корягин, В.М. (2014). До питання індивідуалізації навчання юних спортсменів ігровиків. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. Зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського, 3, 129–35.

Koryahin, V., & Hrebinka, H. (2022). Scientific-and-methodological approaches to the training of basketball players aged 10-14 in institutions of out-of-school education. *Вісник нац. ун-ту «Чернівецький колегіум» імені ТГ Шевченка, Серія: Педагогічні науки*, 17(173), 54–9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7077671>.

Маслова, О.В. (2010). *Спеціальна працездатність і функціональні можливості юних баскетболісток з урахуванням їх біологічного дозрівання* [автореферат]. Київ: НУФВіСУ.

Мітова, О.О. (2021). *Теоретико-методичні основи контролю в командних спортивних іграх у процесі багаторічного вдосконалення*: дис. канд. наук з фіз. виховання і спорту. Київ.

Мітова, О. О., & Онищенко, В. М. (2016). Аналіз сучасних підходів до структури та змісту навчально-тренувального процесу на етапі початкової підготовки у спортивних іграх. *Наукові конференції Харківської державної академії фізичної культури*, 151–154.

Нестеренко, Н.А. (2013). *Швидкісно-силова підготовка баскетболістів 13-14 років залежно від ігрового амплуа*: дис. канд. наук з фізичного виховання і спорту. Дніпро.

Остапенко, Ю., Долгова, Н., & Стасюк, Р. (2023). Розробка інтегральної оцінки за 5-ти бальною сигмальною шкалою для оцінювання рівня спеціальної фізичної і технічної підготов-

леності баскетболістів на етапі підготовки до вищих спортивних досягнень. *Спортивні ігри*, 2(24), 20–30. <https://doi.org/10.15391/si.2022-2.03>

Сюй, Лі. (2024). *Контроль підготовки кваліфікованих баскетболістів з урахуванням психофізіологічних характеристик*: дис. д-ра філософії з фізичної культури і спорту. Київ.

Платонов, В.М. (2013). *Періодизація спортивного тренування. Загальна теорія та її практичне застосування*. К.: Олімпійська література.

Платонов, В.М. (2021). *Сучасна система спортивного тренування: підручник*. К.: Перша друкарня.

Поплавський, Л.Ю. (2004). *Баскетбол. Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту*. Київ: Олімпійська література.

Поплавський, Л.Ю., Маслова, О.В., Безмилов, М. М., Мітова, О. О., Мурзін, Є.В., & Четвертак, О.А. (2019). *Баскетбол. Програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю*. Київ.

Сушко, Р.О. (2018). *Теоретико-методичні основи розвитку спортивних ігор в умовах глобалізації (на матеріалі баскетболу)*: дис. докт. наук з фізичного виховання і спорту. Київ.

Чжан, Ц., & Безмилов, М. (2024). Пріоритетна значущість факторів для відбору баскетболістів різного амплуа на етапі підготовки до вищих досягнень. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15, 4(177), 190-196. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).38](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).38).

Pérez-Tolendano, M., Rodriguez, F. J., García-Rubio, J., & José Ibanez, S. (2019). Players' selection for basketball teams, through performance index rating, using multiobjective evolutionary algorithms. *PLOS (ONE)*, 14(9), e0221258. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0221258>

References

Artemenko, T.H. (2011). Kryterii otsinky tekhnichnoi ta ihrovoi pidhotovlenosti yunykhn basketbolistiv [Criteria for assessing the technical and game readiness of young basketball players]. *Teo-*

riia ta metodyka fizychnoho vykhovannia [Theory and methods of physical education], no 9, 39–42. [in Ukrainian].

Hrebinka, H. (2023). Pokaznyky vysoty vystrybuvannia basketbolistiv vikom 10-14 rokiv [Indicators of jumping height of basket-

- ball players aged 10-14 years]. *Sportyvni ihry* [Sports Games], no 3(29), 16–23. <https://doi.org/10.15391/si.2023-3.02> [in Ukrainian].
- Koriahyn, V.M. (2014). Do pytannia individualizatsii navchannia yunych sportsmeniv i hrovkyv [To the question of individualization of training of young sportsmen and gamers]. *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi* [Physical education, sport and health culture in modern society]. Zb. nauk. pr. Vinnytsk. derzh. ped. un-tu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho, no 3, 129–35. [in Ukrainian].
- Koryahin, V., & Hrebinka, H. (2022). Scientific-and-methodological approaches to the training of basketball players aged 10-14 in institutions of out-of-school education. *Visnyk nats. un-tu «Chernihivskiy kolehium» imeni TH Shevchenka* [Physical education, sport and health culture in modern society], Seriya: Pedagogichni nauky, no 17(173), 54–9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7077671>. [in Ukrainian].
- Maslova, O.V. (2010). *Spetsialna pratsezdatsnist i funktsionalni mozhlyvosti yunych basketbolistok z urakhuvanniam yikh biolohichnoho dozrivannia* [Special capacity and functional capabilities of young basketball players taking into account their biological maturation] [avtoreferat]. Kyiv: NUFViSU. [in Ukrainian].
- Mitova, O.O. (2021). *Teoretyko-metodychni osnovy kontroliu v komandnykh sportyvnykh ihrakh u protsesi bahatorichnoho vdoskonalemmia* [Theoretical and methodological foundations of control in team sports games in the process of long-term improvement]: dys.kand. nauk z fiz. vykhovannia i sportu. Kyiv. [in Ukrainian].
- Mitova, O. O., & Onyshchenko, V. M. (2016). Analiz suchasnykh pidkhodiv do struktury ta zmistu navchalno-trenavalnoho protsesu na etapi pochatkovoї pidhotovky u sportyvnykh ihrakh [Analysis of modern approaches to the structure and content of the educational and training process at the stage of initial training in sports games]. *Naukovi konferentsii Kharkivskoi derzhavnoi akademii fizychnoi kultury* [Scientific conferences of Kharkiv State Academy of Physical Culture], 151–154. [in Ukrainian].
- Nesterenko, N.A. (2013). *Shvydkisno-sylova pidhotovka basketbolistiv 13-14 rokiv zalezno vid ihrovoho amplua* [Speed and strength training of basketball players 13-14 years old depending on the game role]: dys. kand. nauk z fizychnoho vykhovannia i sportu. Dnipro. [in Ukrainian].
- Ostapenko, Yu., Dolhova, N., & Stasiuk, R. (2023). Rozrobka integralnoi otsinky za 5-ty balnoiu syhmalnoiu shkaloiu dlia otsiniuvannia rivnia spetsialnoi fizychnoi i tekhnichnoi pidhotovlenosti basketbolistiv na etapi pidhotovky do vyshchykh sportyvnykh dosiahnen [Development of an integral assessment on a 5-point sigma scale for assessing the level of special physical and technical fitness of basketball players at the stage of preparation for higher sports achievements]. *Sportyvni ihry* [Sports Games], no 2(24), 20–30. <https://doi.org/10.15391/si.2022-2.03> [in Ukrainian].
- Siui, Li. (2024). *Kontrol pidhotovky kvalifikovanykh basketbolistiv z urakhuvanniam psykhoфизиологичних характеристик* [Control of training of qualified basketball players taking into account psychophysiological characteristics: thesis]: dys. d-ra filosofii z fizychnoi kultury i sportu. Kyiv. [in Ukrainian].
- Platonov, V.M. (2013). *Periodyzatsiia sportyvnoho trenuvannia. Zahalna teoriia ta yii praktychne zastosuvannia* [Periodization of sports training. General theory and its practical application]. K.: Olimpiiska literatura. [in Ukrainian].
- Platonov, V.M. (2021). *Suchasna sistema sportyvnoho trenuvannia* [Modern system of sports training]: pidruchnyk. K. : Persha drukarnia. [in Ukrainian].
- Poplavskiy, L.Iu. (2004). *Basketbol. Pidruchnyk dlia studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv fizychnoi kultury i sportu* [Basketball. A textbook for students of higher educational institutions of physical culture and science]. Kyiv: Olimpiiska literatura. [in Ukrainian].
- Poplavskiy, L.Iu., Maslova, O.V., Bezmylov, M. M., Mitova, O O., Murzin, Ye.V., & Chetvertak, O.A. (2019). *Basketbol. Prohrama dlia dytiacho-yunatskykh sportyvnykh shkil, spetsializovanykh dytiacho-yunatskykh sportyvnykh shkil olimpiiskoho rezervu, shkil vyshchoi sportyvnoi maisternosti ta spetsializovanykh navchalnykh zakladiv sportyvnoho profilu* [Basketball. Program for children's and youth sports schools, specialized children's and youth sports schools of the Olympic reserve, schools of higher sports skills and specialized educational institutions of the sports profile]. Kyiv. [in Ukrainian].
- Sushko, R.O. (2018). *Teoretyko-metodychni osnovy rozvytku sportyvnykh ihor v umovakh hlobalizatsii (na materialy basketbolu)* [Theoretical and methodological foundations of the development of sports games in the conditions of globalization (based on the material of basketball)]: dys. dokt. nauk z fizychnoho vykhovannia i sportu. Kyiv. [in Ukrainian].
- Chzhan, Ts., & Bezmylov, M. (2024). Priorytetna znachushchist faktoriv dlia vidboru basketbolistiv riznoho amplua na etapi pidhotovky do vyshchykh dosiahnen [The priority importance of factors for the selection of basketball players of various roles at the stage of preparation for higher achievements]. *Naukovi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova* [Scientific journal of Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University], Seriya 15, no 4(177), 190–196. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).38](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).38). [in Ukrainian].
- Pérez-Tolendano, M., Rodriguez, F. J., García-Rubio, J., & José Ibanez, S. (2019). Players' selection for basketball teams, through performance index rating, using multiobjective evolutionary algorithms. *PLOS (ONE)*, 14(9), e0221258. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0221258>

Додаткова інформація

Відомості про статтю:

Онлайн-версія доступна за посиланням:
<https://doi.org/10.15391/si.2025-2.12>

Конфлікт інтересів

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Джерела фінансування

Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Отримано: 29.12.2024; Прийнято: 25.01.2025
Опубліковано: 07.02.2025

Відомості про авторів

Гребінка Галина Ярославівна:

старший викладач кафедри фізичного виховання Національного університету «Львівська політехніка»: вул. С. Бандери, 12, 79000, м. Львів, Україна.

<https://orcid.org/0000-0001-8681-3368>,
galja_grebinka@ukr.net

Корягін Віктор Максимович:

професор кафедри фізичного виховання Національного університету «Львівська політехніка»: вул. С. Бандери, 12, 79000, м. Львів, Україна.

<https://orcid.org/0000-0003-1472-4846>,
koryahinv@meta.ua

Information about the Authors

Halyna Hrebinka:

senior lecturer of the Department of Physical Education of the Lviv Polytechnic National University: 12 S.Bandery St., Ukraine, 79000.

Victor Koryahin:

professor of the Department of Physical Education of the Lviv Polytechnic National University: 12 S.Bandery St., Lviv, Ukraine, 79000.